

Samfundet S:t Erik
Stockholm

Till:
Stockholms stadsbyggnadskontor
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

YTTRANDE
2022-02-14

Angående Grimsta 1:2, Solleftegatan, Råcksta, dnr 2020-06528

Ståndpunkt

Samfundet S:t Erik avstyrker planförslaget i sin helhet.

Planförslaget

Planförslaget innebär att tre flerbostadshus med sammanlagt 117 lägenheter uppförs i linje med Solleftegatan i Råcksta. Bostadslängorna är utförda i fyra våningar och har putsade fasader i olika kulörer, medan taken som är brant sluttande mot gatan, samt delar av fasaderna mot Långseleringen är inklädda i mörkgrå falsad plåt. Garage anläggs under två av husen. Då förgårdsmark saknas, är tomterna förlagda till husens baksidor, det vill säga i slutningen upp mot Långseleringen, där delar av naturmarken avses att bibehållas för att integreras i tomterna.

Planområdet

Planområdet utgörs av ett långsmalt och delvis brant kuperat skogsparti avgränsat av Långseleringen i söder och Solleftegatan i norr. På och längs Långseleringens höjdplata utgörs bebyggelsen av radhuslängor i två plan, utformade och placerade med hänsyn till landskapsrummets befintliga natur och topografi med förskjutningar i höjd- och sidled. Radhusens fasader är putsade i finstämda kulörer och är mycket välbevarade till sin karaktär med endast smärre yttre förändringar. Utmed Solleftegatans norra del och öster därom består bebyggelsen uteslutande av Småstugebyråns typhus, översatt i mindre villor och radhus i en till två våningar med panelklädda eller putsade fasader i ljusa färger. Ett flertal av villorna har med åren utökats med tillbyggnader och genomgått andra förändringar men behåller till stora delar sin grundkaraktär. Direkt väster om planområdet, vidtar lamellhusbebyggelse i tre plan.

Karaktäristiskt för Råcksta som helhet är 1950-talets välbevarade bebyggelsestruktur som representerar dåtidens planeringsideal med trafikseparering och ”hus i park-principen”, med terränganpassad bebyggelse och utsparat naturmark. De olika husgrupperna är tydligt avläsbara och placerade i avtrappande zoner med höga punkthus i söder, följt av en lågskalgig centrumdel och lägre lamellhusbebyggelse, för att i norr avslutas med radhus och småhusbebyggelse med angränsande grönstråk.

Kulturmiljövärden

Stadsdelen Råcksta planerades samtidigt som Vällingby utifrån *Generalplan för Stockholm 1952*, och ingår i kulturmiljövårdens riksintresse Vällingby [AB 120] motiverat av att området utgör ett exempel på efterkrigstidens ideala förortsmiljö, ABC-staden. Vidare har Stadsmuseet utpekade området som kulturhistorisk värdefullt, där gränsen för det utpekade området i detta fall sammanfaller med gränserna för riksintresset. Ett flertal byggnader i anslutning till planområdet, såsom Långselringens radhus, är grönklassificerade av Stadsmuseet, det vill säga särskilt värdefulla ur kulturhistorisk synpunkt. Småhusbebyggelsen norr och öster om Solleftegatan är gulklassificerade, motsvarande ett visst kulturhistoriskt värde och av positiv betydelse för stadsbilden.

Samfundet S:t Eriks synpunkter

- Samfundet S:t Erik anser det möjligt att utveckla vissa delar av Räcksta – vilket är pågående – men eventuella framtida förtätningar måste ske med omsorg och företrädesvis hänvisas till stadsdelens centrala och norra delar. Det aktuella planområdet med angränsande radhusbebyggelse vid Långseleringen och Solleftegatan är ännu så länge opåverkat av kompletterande bebyggelse, och utgör i den egenskapen ett renodlat och pedagogiskt uttryck för 1950-talets planeringsinitiativ som bör bevaras och vårdas för framtiden. Ur kulturmiljösynpunkt vore det för högst olämpligt att en förtätning med flerbostadshus sker här.
- Samfundet S:t Erik anser att planförslagets flerbostadshus, ”av stadsradhuskaraktär” enligt byggherren Wallenstam, har stora gestaltningsmässiga kvaliteter som mycket väl kan fungera i ett annat sammanhang, dock inte applicerat på det aktuella planområdet. Den kraftiga skalförskjutningen, som ytterligare förstärks av de voluminösa och mörka taken, skulle bli mycket påtaglig, i synnerhet för Solleftegatans befintliga radhus, och den främmande typologin stå i skarp kontrast till både radhusens enkla trähuskaraktär samt till den angränsande bebyggelsen i övrigt.
- Förslaget placerar flerbostadshuset direkt i liv med gatan, vilket bryter mot gestaltungsprinciperna för områdets befintliga radhus som samtliga har förgårdsmark bestående av gräsyta och hårdgjord parkering. Idén om att de nya bostäderna i stället ska kompenseras med trädgårdar förlagda till husens baksida och integrerade i skogsslätten upp mot Långseleringen, är enligt Samfundet S:t Eriks förmenande ogörlig, dels för att slätten är för brant, dels för att skogspartiet ur ett historiskt perspektiv är viktigt att bevara intakt.
- Långseleringens höjd omsluts i dagsläget av en tät, hästskoformad skogsridå, som öppnar sig tillfälligt enbart för infarten i öster. Skogspartiet utsparades till sin nuvarande form när radhusområdet anlades på 1950-talet och har allt sedan dess kontinuerligt kompletterats med nya träd för att idag utgöra en närmast ogenomtränglig mur av träd. Om förslaget genomförs innebär det att i stort sett hela det skogsparti som innefattas i planområdet tas i anspråk för bebyggelse, vilket sin tur medför att den utpräglade rumslighet och lummiga karaktär som präglar Långseleringens radhusområdet och som utgjorde ett grundläggande, gestaltningsmässigt element vid planläggningen, bitvis går helt förlorad.

Samfundet S:t Erik avstyrker bestämt planförslaget i sin helhet utifrån uppfattningen att planområdet saknar potential för förtätning enligt ovanstående synpunkter. Sett ur ett kulturhistoriskt värdeperspektiv är det av stor vikt att planområdet bevaras intakt utifrån riksintressets beskrivning och Stadsmuseets värdering.

För Samfundet S:t Erik

Monica Andersson
Ordförande

Lotta von Liewen Wistrand
Adjungerad styrelseledamot